

Nederlandse Ornithologische Unie, jaarverslag over 1967

In het achter ons liggende jaar onderging het ledental van de Unie weinig verandering. Een aantal leden bedankte en enkele werden wegens wanbetaling geroyeerd. Een nagenoeg gelijk aantal nieuwe leden trad tot de vereniging toe. Op 1 januari 1967 bedroeg het ledental 866.

Bij de aanvang van het jaar was het Bestuur als volgt samengesteld: Dr. K. Waldeck, voorzitter; M. J. Tekke, secretaris; W. Stritter, penningmeester en Mr. J. Kist, Prof. Dr. H. Klomp, Drs. J. Rooth en Prof. Dr. K. H. Voous, leden.

Op de huishoudelijke vergadering werd het secretariaat overgenomen door Klomp, nadat Tekke de wens had geuit in dit jaar als bestuurslid te bedanken. Tekke heeft gedurende 12 jaren het secretariaat met grote toewijding verzorgd en het is hier de plaats hem daarvoor nogmaals hartelijk dank te zeggen. Tot grote voldoening van het Bestuur heeft Tekke zich bereid verklaard de administratie van de ornithologische waarnemingen der leden te blijven verzorgen. Hij blijft tevens lid van de Commissie Nederlandse Avifauna.

In de vacature werd voorzien door de benoeming van N. Marra als lid van het Bestuur.

De activiteiten van de Unie weken dit jaar niet essentieel af van die in andere jaren. Er werden vier vergaderingen gehouden. Op twee hiervan hadden wij het genoeg de gastheren te mogen zijn van prominente ornithologen, die voor ons een exposé gaven van een deel van hun onderzoekingen op vogelkundig gebied. Op 28 januari sprak Dr. N. Tinbergen over zijn waarnemingen omtrent het gedrag van Zwarte Kraaien, terwijl wij op 15 april de Engelse oecoloog Dr. D. Lack mochten ontvangen, die één van zijn radar films van de trek over de Noordzee vertoonde. Voorts werden voordrachten gehouden door Drs. J. Wattel (op 28 januari te Leiden), door Prof. H. Klomp en Dr. J. P. Kruyt (op 30 september te Utrecht) en door Prof. K. H. Voous en Drs. T. de Vries (op 21 oktober te Amsterdam).

De huishoudelijke vergadering vond plaats op 30 september te Utrecht.

Tenslotte werd op 27 mei een excursie gehouden naar de landgoederen de Utrecht en Gorb de Leij bij Tilburg.

De oecologische kring vergaderde in 1967 niet.

De afdeling Club hield twee bijeenkomsten te Amsterdam, nl. op 12 maart en 19 november, terwijl een tweetal excursies werd gehouden: op 6/7 mei naar Schiermonnikoog en op 23/24 september naar Texel.

De Tijdschriften verschenen beide in twee afleveringen en brachten — ieder op eigen terrein — belangrijke bijdragen tot de ornithologie.

H. Klomp, Secretaris.

Literatuur

Nature in Focus. Bulletin of the European Information Centre for Nature Conservation.

Voorjaar 1968 verscheen het eerste nummer van dit door het *European Information Centre for the Conservation of Nature* van de Raad van Europa te Straatsburg uitgegeven blad met 16 pagina's. De Franse editie heeft de titel *Naturepe*. Redacteurs zijn Sten Renborg (Zweden) en John C. Robertson (Engeland). Het blad wil op Europese basis informatie gaan verstrekken over allerlei zaken die met de urgentie van natuurbehoud te maken hebben. Het eerste nummer bevat artikelen over verontreiniging van het zeewater door olie, over de biologische betekenis en de verontreiniging van het zoete water en over het Europese Natuurbeschermingsjaar 1970. Nederland doet aan dit blad mede door het Voorlichtingscentrum voor Natuurbescherming (J. J. Zweeres), Herengracht 540, Amsterdam.

K. H. V.

HORST HETKE : *Some observations on the Wagtail-Cuckoos in North-West Germany*. The Oologists' Record 1968 : 23. — Ed. Harrison & Sons, 2a Chatsworth-Way, West Norwood, S.E. 27.

Het korte artikelje van slechts 9 pagina's bevat een groot aantal zeer interessante gegevens, haast te veel om er een goed résumé van te geven. Indeling: *Relationships between the Cuckoo and the White Wagtail in N.W. Germany*. In de laatste decade van juni werd in sommige terreinen in 91% van de nesten van de Witte Kwikstaart een Koekoek's ei gevonden; geen achteruitgang van de Kwikstaarten, mogelijk door voldoende aanwas van geslaagde eerste broedsels; einde juni en begin juli verschijnen „nieuwe” Koekoeken, doch gewoonlijk beperkt zich dit tot het leggen van één of twee eieren. — *The Cuckoo's egg*. Dochters van een bepaalde Koekoek leggen eieren, die sprekend gelijken op die van de moeder, dus een erfelijke kwestie, welke niets te maken heeft met omgeving, voedsel, klimaat enz.; grootste aantal eieren van één ♀ 9 stuks; territoria bedragen dikwijls 4 à 5 km²; volwassen ♀♀ bleven gewoonlijk 2 à 3 jaar in zelfde territorium, terwijl 4 à 5 jaar een uitzondering is; 71% van de nesten van de Witte Kwikstaart met een Koekoek's ei hadden een volledig legsel van 6 eieren. — *Wagtail-Cuckoos using other fosterers*. Andere waardvogels waren Gekr. Roodstaart (3), Zwarte Roodstaart (2), Boerenwaluw (2), Boomkruiper (1), Merel (1). In dit gebied was een stam, welke blauwe eieren legde uitsluitend bij de Gekr. Roodstaart; in al deze gevallen was er een nest van de Kwikstaart vlakbij op een afstand van p.m. een yard en dit zou dus misschien beschouwd kunnen worden als een „vergissing”; nooit twee eieren van één ♀ in een nest. — *Adaptation of the Cuckoos to the eggs of the White Wagtail*. Type van eieren: donker 14%, neutraal 52%, Kwikstaart-type 34%, meer of minder gelijkenis speelde geen rol bij het verlaten door waardvogel; dit had andere oorzaken, zoals ratten, mensen enz. — *The aspects of other fosterers in Lower Saxony*. Tuinfluiter, Roodstaart, Grauwe Klauwier, Winterkoning, Kleine Karrekiet; Koekoeks-eieren bij Winterkoning werden nooit geaccepteerd; de eieren bij Grauwe Klauwier en Tuinfluiter leken sterk op die van de waardvogel, waarbij natuurlijk in het oog gehouden moet worden, dat die van Klauwier sterk variëren. Voor ieder, die zich voor het Koekoeks-probleem interesseert, onmisbaar.

W. Ph. J. Hellebrekers.

M. SCHÖNWETTER : *Handbuch der Oölogie*. — Akademie-Verlag. Berlijn. Afl. 9 t/m 14.

In *Limosa* 37: 209 besprak ondergetekende de afleveringen 3 t/m 8. De nummers 9 t/m 13 bevatten de Psittaciformes, Cuculiformes, Strigiformes, Caprimulgiformes, Apodiformes, Coliiformes, Trogoniformes, Coraciiformes en Piciformes, waarmede de non-Passerres zijn afgesloten; hiervan zijn drie gekleurde platen opgenomen. Nr. 13 geeft een lijst van, indien goed geteld, 1062 soorten en ondersoorten, waarvan de eieren niet bekend zijn, tenminste niet aan Schönwetter. Het is natuurlijk zeer goed mogelijk, dat eieren van een kleiner of groter aantal van deze soorten en ondersoorten in weinig bekende collecties aanwezig zijn. Het zou m.i. overzichtelijker geweest zijn, indien al deze soorten, c.q. ondersoorten in de hoofdlijst zouden zijn opgenomen met een 0 daarvoor, waardoor dan ook de kans op aanvullingen groter zou zijn geworden. Verder bevat dit nummer het namen-register. De „Nachträge” moeten ook in bewerking zijn, doch zijn tot dusver niet verschenen. Inmiddels wel afl. 14, waarin het eerste deel van de Passeriformes (Eurylaimidae t/m Pittidae) wordt behandeld. Aan mijn vorige beoordeling behoef ik niets toe te voegen: alle lof, speciaal ook voor de bewerker, Dr. W. Meise.

W. Ph. J. H.

C. J. VAN DIJK : *Hijkes en Sijkes*. Leeuwarder Courant — Serie, No. 6, 1967.

Een klein, doch charmant boekje over de Kievit, verlucht met veel foto's. Er worden talrijke onderwerpen in behandeld. Om enkele te noemen: De kunst van eieren te zoeken, Eieren zoeken en bescherming, De sluitingsdatum, De bekende poelier de Jong, Vogelbeschermingswachten, Hoogbejaarde Kievit (25 jaar), Tj. de Vries, Reuzen en Dwergjes, Vindplaatsen en datum (eerste ei), De Kieviten van 1817 waren ongeloofelijk vroeg (eerste ei 16 januari), enz. Zeker een boekje om in een verloren uurtje eens aandachtig door te kijken.

W. Ph. J. H.